WIADOMOŚCI URZĘDOWE
C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO.

Z KOMITETU.

A) Ogłoszenia i odezwy.

L. 207/08. Lwów, 20. lutego 1908.

ODEZWA

do Prezesów Rad Oddziałów c. k. galic. Tow. gospodarskiego, w sprawie korespondentów statystycznych ministerjalnych i korespondentów Towarzystwa gospodarskiego.

Reskryptem z dnia 11. stycznia 1908, l. 1161/21 zawiadomiło nas Ministerstwo rolnictwa, że Rada rolnicza przy Min. roln. zażądała powiększenia liczby korespondentów statystycznych ministerjalnych, tak, by każda okolica powiatu sądowego wykazująca pewne odrębne cechy, miała jednego korespondenta statystycznego. Jest zwłaszcza koniecznem, by te powiaty sądowe miały przynajmniej dwu korespondentów statystycznych, które nie leżą całe w jednej strefie rolniczej, lecz w dwu strefach rolniczych. Na przykład powiaty sądowe Busk i Kamionka strumiłowa składają się z gmin, które mają glebę lichą, piaszczystą i te należą do 3-ej galicyjskiej, a 87-ej państwowej — i z gmin, które mają glebę glinkowatą urodzajną, te należą do strefy 4-tej galic. (względnie 88-ej państwowej) i t. d.

Lecz nawet w tych powiatach sądowych, które w całości należą do jednej strefy rolniczej, są pewne właściwości miejscowe odróżniające jedną część powiatu sądowego od drugiej i dla tego byłoby wskazanem, by każdy powiat sądowy miał dwu korespondentów statystycznych (ministerjalnych), a dwu korespondentów specjalnych Towarz. gospod.

Korespondenci ministerjalni zobowiązują się raz na miesiąc około 10. każdego miesiąca, od marca do listopada, wypełnić kartkę korespondencyjną przesłaną im z Wiednia, krótkiem zaznaczeniem stanu powietrza, postępu i stanu zasiewów i zbiorów w upłynionym właśnie miesiącu — i kartkę tę wysłać do Wiednia (nieopłaconą).

Korespondenci Tow. Gosp. zobowiązują się wypełniać specjalne kartki z drukowanym formularzem i wysyłać je do biura statystycznego Komitetu Tow. Gosp. w terminach na kartkach oznaczonych, (ma to miejsce 1 raz, najwyżej 2 razy w miesiącu), porto tych kartek wynoszące najwyżej 1 koronę, Komitet zwraca.

Zarówno korespondenci ministerjalni jak korespondenci Tow. Gospod. nie pobierają żadnego wynagrodzenia, lecz otrzymują za tę bardzo drobną czynność rocznik statystyki rolniczej, pierwsi z Wiednia, drudzy ze Lwowa.

Prosimy najuprzejmiej JWPana Prezesa o łaskawe wskazanie nam j a k n a j r y c h l e j obok już funkcjonujących korespondentów statystycznych, jeszcze dalszych dla wszystkich powiatów sądowych w obręb Oddziału wchodzących: a) dla Ministerstwa roln. b) dla Towarz. Gosp. po jednem, względnie po dwu, oczywiście gdy po dwu, to nie z tej samej okolicy — przyczem zaznaczamy, że mogą to być właściciele, dzierżawcy, rządcy, księża, nauczyciele ludowi i t. d. i że t e s a m e o s o b y mogą spełniać funkcje zarówno korespondentów ministerjalnych jak i korespondentów Towarz. Gosp. Dla ułatwienia JWP. Prezesowi rychłego i dokładnego zadośćuczynienia naszej prośbie, dołączamy*):

pod *A)* Spis dotychczasowych korespondentów statystycznych ministerjalnych i korespondentów Tow. Gosp. w pojedynczych powiatach sądowych, leżących w obrębie Oddziału — zaznaczając, że podkreślamy nazwiska tych, którzy nietylko nominalnie byli korespondentami, ale i rzeczywiście dość regularnie wypełniane kartki przesyłali;

pod *B)* Spis powiatów sądowych leżących w obrębie Oddziału;

pod *C)* Podział powiatów sąd. między strefy rolnicze. O ile w spisie pod C) pewne powiaty sądowe nie są wymienione, należą w całości do jednej i tej samej strefy rolniczej.

O rychłą odpowiedź upraszamy.

Komitet c. k. galic. Towarz. Gospodarskiego.

Prezes: *Stanisław Brykczyński* m. p. Sekretarz: *Feliks Skrochowski* m. p.

Załącznik do l. 207/08 / 3.

C) Podział powiatów sądowych między strefy rolnicze.

Powiat sąd. Brody należy do strefy III. i IV. Do strefy III. należą gminy: Berlin, Bielawce, Brody m., Dytkowce, Folwarki małe, Folwarki wielkie, Jazłowczyk, Klekotów, Koniuszków, Korsów, Ponikowica mała, Raźniów, Smolno, Sznyrów, Wysocko, Zabłotce, Brody stare z Nowiczyzną, Bołdury, Leszniów, Grzymałówka — reszta gmin tego powiatu należy do strefy IV.

Powiat sąd. Brzeżany należy do strefy V. i XIV. Do strefy V. należą gminy: Augustówka, Baranówka, Buszcze, Byszki, Dryszczów, Dworce, Hinowice, Koniuchy, Krasnopuszcza, Kuropatniki, Kurzany, Łapszyn, Leśniki, Mieczyszczów, Nadorożniów, Narajów, Olchowiec, Plichów, Podwysokie, Poruczyn, Potoczany, Potok, Rekszyn, Rohaczyn, Strychańce, Szumlany małe, Urmań, Wierzbów, Żuków — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XIV.

Powiat sąd. Brzozów należy do strefy IX. i X. Do strefy IX. należą gminy: Barycz, Blizne, Domaradz, Dydnia, Golcowa, Grobówka, Izdebki, Jabłonka, Końskie, Krzemienna, Krzywe, Niebocko, Niewistka, Obarzyn, Przy-

*) W najbliższych „Wiadomościach urzędowych“ zamieszczone będą dalsze załączniki powołane w niniejszej Odezwie.

sietnica, Temeszów, Witryłów, Wola górecka, Wydrna — reszta gmin tego powiatu należy do strefy X.

Powiat sąd. Busk należy do strefy III. i IV. Do strefy III. należą gminy: Adamy, Czanyż, Grabowa, Huta połoniecka, Jabłonówka, Maziarnia wawrszkowa, Nieznanów, Połoniczna, Berbeki gm. Sokole, Sokole — reszta gmin tego powiatu należy do strefy IV.

Powiat sąd. Dolina należy do strefy XII. i XIII. Do strefy XII. należą gminy: Dolina, Ilemnia, Kalna, Lolin, Łopianka, Mizuń, Pacyków, Seneczów, Słoboda dolińska, Turza mała, Wełdisz, Wyszków — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XIII.

Powiat sąd. Gródek należy do strefy V. i VII. Do strefy V. należą gminy: Artyszczów, Bartatów, Cuniów, Dobrostany, Kiernica, Kossowiec, Małkowice, Obroszyn, Porzecze lubieńskie, Powitno, Rodatycze, Stawczany, Stronna, Wola dobrostańska, Zuszyce, Drozdowice, Haliczanów, Kamienobród, Leśniowice, Milatyn, Rzeczyczany — reszta gmin tego powiatu należy do strefy VII.

Powiat sąd. Kałusz należy do strefy XII. i XIII. Do strefy XIII. należą gminy: Bereźnica szlachecka, Bołochów, Chocin, Dobrowlany, Dołhe, Grabówka, Jaworówka, Kadowbna, Kałusz, Kopanki, Mościska, Mysłów, Niebyłów, Podhorki, Podmihale, Pójło, Przysłup, Równia, Rypianka, Siwka kałuska, Śliwki, Topolsko, Tużyłów, Wierzchnia, Wisłowa, Zawadka, Zbora — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XII.

Powiat sąd. Kamionka strumiłowa należy do strefy III. i IV. Do strefy III. należą gminy: Dobrotwór, Jasienica polska, Obydów, Ruda, Sielec bieńków, Sokołów, Strychanka — reszta gmin tego powiatu należy do strefy IV.

Powiat sąd. Komarno należy do strefy VII. i XIII. Do strefy XIII. należą gminy: Kołodruby, Małpa, Monasterzec, Nowa wieś, Podolce, Powerchów, Susułów, Tatarzynów, Terszaków — reszta gmin tego powiatu należy do strefy VII.

Powiat sąd. Lisko należy do strefy IX. i XI. Do strefy XI. należą gminy: Bóbrka, Chocin, Hoczew, Kalnica ad Lisko, Kamionki, Łukowe, Myszkowce, Olchowa, Orelec. Serednie wielkie, Serednie małe, Tarnawa górna, Zabrodzie, Sukuwate — reszta gmin tego powiatu należy do strefy IX.

Powiat sąd. Łopatyn należy do strefy II. i III. Do strefy II. należą gminy: Baryłów, Batyjów, Chmielno, Kustyn, Laszków, Łopatyn, Mikołajów, Romanówka, Rudeńko lackie, Smarzów, Strzemilcze, Uwin, Zawidcze — reszta gmin tego powiatu należy do strefy III.

Powiat sąd. Lwów należy do strefy IV. i V. Do strefy V. należą gminy: Basiówka, Biłohorszcze, Hodowice, Kozielniki, Kozice, Kulparków, Pasieki, Rudno, Rzęsna polska, Rzęsna ruska, Sichów, Skniłów, Skniłówek, Sokolniki, Sołonka, Sygniówka, Zapytów, Zimna woda, Zimnowódka, Zubrza, Zniesienie — reszta gmin tego powiatu należy do strefy IV.

Powiat sąd. Nadwórna należy bo strefy XII. i XIII. Do strefy XIII. należą gminy: Cucyłów, Fitków, Hawryłówka, Kamienna, Majdan górny, Nadwórna, Nazawizów, Paryszcze, Pniów, Przerósl, Strymba, Tarnowica leśna, Weleśnica górna, Weleśnica dolna. Wołosów — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XII.

Powiat sąd. Podbuż należy do strefy IX. i XI. Do strefy IX. należą gminy: Bystrzyca, Dołhe ad Podbuż, Łopuszna, Łukawica, Monasterzec, Podmonasterek, Stronna, Uróż, Winniki — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XI.

Powiat sąd. Rożniatów należy do strefy XII. i XIII. Do strefy XIII. należą gminy: Broszniów, Ceniawa, Dąba, Hołyń, Jasienowiec, Krechowice, Licówka, Olchówka, Perechińsko, Reszniate, Rożniatów, Strutyn niżny, Strutyn wyżny, Szowryczów — reszta gmin należy do strefy XI.

Powiat sąd. Rymanów należy do strefy X. i XI. Do strefy X. należą gminy: Besko, Bzianka, Klimkówka, Milcza, Rymanów, Sieniawa, Wróblik szlachecki, Posada niżna — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XI.

Powiat sąd. Sambor należy do strefy VII., IX. i XIII. Do strefy IX. należą gminy: Błażów, Czerchawa, Humieniec, Janów, Mokrzany, Mrozowice, Neudorf, Olszanik, Sprynia, Strzałkowice, Stupnica, Tarczynowice, Tarhanowice, Waniowice, Zwór; do strefy XIII. należą gminy: Babina, Bereźnica, Biskowice, Brzegi, Burczyce nowe i stare, Czaple, Czukiew, Kalinów, Krużyki, Kulczyce, Radłowice, Sambor, Sielec, Szade, Uherce zapłatyńskie, Zarajsko — reszta gmin należy do strefy VII.

Powiat sąd. Sanok należy do strefy IX. i X. Do strefy IX. należą gminy: Dębno, Falejówka, Hłomsza, Hołuczków, Lalin, Liszna, Ładzina, Międzybrodzie, Mrzygłód, Raczkowa, Rakowa, Siemuszowa, Tyrawa dolna, Tyrawa wołoska, Wielopole, Wola krecowska, Wojskie, Zabłotce, Zagórz, Zahutyn, Załuż, Zasławie, — reszta gmin tego powiatu należy do strefy X.

Powiat sąd. Stryj należy do strefy IX. i XIII. Do strefy IX. należą gminy: Dołhołuka, Gelsendorf, Hołobutów, Kawsko, Kłodnica, Lubieńce, Monasterzec, Oleksice stare i nowe, Wola dołhołucka, — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XIII.

Powiat sąd. Szczerzec należy do strefy V. i VII. Do strefy VII. należą gminy: Dmytrze, Falkenstein, Humieniec, Lany, Nikonkowice, Piaski, Jastrzębków, Ostrów, Popielany, Serdyca, Siemianówka, Sroki ad Szczerzec, Szczerzec, — reszta gmin tego powiatu należy do strefy V.

Powiat sąd. Tłumacz należy do strefy XIV. i XV. Do strefy XIV. należą gminy: Bukówna, Hostów, Hryniowce, Jezierzany, Kolińce, Korolówka, Łokutki, Nadorożna, Nowosiółka, Oleszów, Ostrynia, Pałahicze, Petryłów, Targowica, Tarnawica polna, Tłumacz, — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XV.

Powiat sąd. Ustrzyki dolne należy do strefy IX. i XI. Do strefy IX. należą gminy: Brechy dolne, Czarna, Dąszówka, Dźwiniacz dolny, Jasień, Leszczowate i Wola Mackowa, Łodyna, Romanowa Wola, Serednica, Stefkowa, Strwiążek, Ustrzyki dolne, Ustyanowa, — reszta gmin tego powiatu należy do strefy XI.

Powiat sąd. Zborów należy do strefy V. i XVII. Do strefy XVII. należą gminy: Beremowce, Białkowce, Białogłowy, Białokiernica, Bogdanówka, Bohutyn, Bzowica, Daniłowce, Jackowce, Jarczowce, Jezierna, Kabarowce, Kudobińce, Kudynowce, Moniłówka, Mszana, Nestorowce, Neterpińce, Olejów, Ostaszowce, Podhajczyki, Wołosówka, — reszta gmin tego powiatu należy do strefy V.

Powiat sąd. Złoczów należy do strefy IV. i V. Do strefy IV. należą gminy: Bałuczyn, Bełzec, Bezbrudy, Beniów, Bortków, Chilczyce, Firlejówka, Horodyłów, Jelechowice, Kniaże, Krasne, Olszanica, Olszanka mała, Ostrowczyk polny, Pietrycze, Poczapy, Sassów, Skniłów, Skwarzawa, Stronibaby, Strutyn z Klejkowem, Uciszków, Zarwanica, Złoczów, Żulice, — reszta gmin tego powiatu należy do strefy V.

L. 59/pr.

Ogłoszenie
w sprawie biur pośrednictwa dla robotników wracających z Ameryki.

C. k. Namiestnictwo wzywa interesowanych, aby korzystali z rządowych biur pośrednictwa pracy, ustanowionych w Boguminie i Oświęcimie dla robotników wracających z Ameryki.

L. 42/pr.

Ogłoszenie
w sprawie wiedeńskiej wystawy opasów.

Wiedeński Komitet wykonawczy podaje do wiadomości, że termin do zgłaszania okazów wystawowych **przedłużonym został do 15. marca b. r.**

Zgłoszenia przyjmuje Biuro Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego (ul. Karola Ludwika l. 3).

L. 41/pr.

Ogłoszenie
w sprawie Agencji sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.

Wszelkie pisma w sprawie sprzedaży materjału rzeźnego, a względnie zakupna bydła chudego na opasy nadsyłać należy do **Agencji sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie** c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego (ul. Karola Ludwika l. 3).

Zwraca się uwagę wszystkich interesentów, że w listach należy podawać adres dokładny z oznaczeniem stacji pocztowej, telegraficznej i kolejowej. Prócz tego należy podać oddalenie od stacji kolejowej i opisać bliżej materjał rzeźny, a w szczególności gatunek bydła z zaznaczeniem, czy rasowe, czy zwykłe, przeciętną wagę każdej sztuki w przybliżeniu i stan opasowy.

W razie sprzedania sztuk zameldowanych z pominięciem Agencji należy o tem donieść niezwłocznie do Biura w drodze telegraficznej, w przeciwnym bowiem razie Agencja dochodzić będzie kosztów wywołanych daremnem przybyciem kierownika Agencji na miejsce.

Pośrednictwo sprzedaży nierogacizną jest wprawdzie objęte programem Agencji, jednak dział ten na razie jeszcze podjętym nie został.

B) Ze spraw bieżących.

Z Komisji dla organizacji handlu materjałem rzeźnym. W najbliższym czasie odbędzie się posiedzenie Komisji w sprawie ustanowienia mężów zaufania dla poszczególnych okolic na podstawie wniosków Oddziałów.

Zabiegi Komitetu w sprawie uzyskania **ulg frachtowych dla środków żywności, paszy i słomy** wprowadzanych do powiatów, dotkniętych klęskami, odniosły wreszcie pożądany skutek. Tak bowiem austrjackie koleje państwowe jak i stojące pod ich zarządem koleje lokalne, przyznały udogodnienia frachtowe, co do których ogłoszoną zostanie w najbliższych „Wiadomościach urzędowych" odezwa Komitetu, zawierająca bliższe szczegóły.

Ze względu na zapotrzebowanie otrąb zwrócił się Komitet w swoim czasie do interesowanych Ministerstw o wydanie zakazu eksportu otrąb. Życzeniu temu nie stało się wprawdzie zadość, wszelako c. k. Ministerstwo kolei państwowych **zniosło obecnie zniżkę taryfową,** jaka dotychczas przyznaną była temu artykułowi przy wywozie za granicę.

Na podstawie opinji Rad Oddziałów przedstawiono c. k. Namiestnictwu **na zarządców przymusowych** większych posiadłości rolnych: Józefa Grünwalda z Kamionki wołoskiej dla c. k. Sądu powiatowego w Rawie, Tytusa Siedleckiego z Wasyłowa dla c. k. Sądu pow. w Uhnowie, Jana Płoszaja i Władysława Witkowskiego z Leżajska dla c. k. Sądu pow. w Leżajsku, Wołkowickiego Stanisława z Dydiowej dla c. k. Sądu pow. w Boryni.

Komitet poparł przyznanie kontyngentu dla nowych gorzelni rolniczych w Krasnolesiu i Czernelowie mazowieckim w myśl rozporządzenia cesarskiego z 9. lipca 1904. Dz. u. p. Nr. 78.

Biuro Komitetu rozesłało do Prezesów Rad Oddziałów Odezwę w sprawie korespondentów statystycznych wraz z trzema załącznikami.

Z Oddziałów.

Z Oddziału Przemyślańskiego.

Szanowni Koledzy!

Dziś dopiero odebrałem Wasze cenne uznanie za długoletnie działanie w Oddziale Przemyślańskim w zamianowaniu mnie Prezesem honorowym.

Dowód tej Waszej dobroci rozrzewnił mnie i zawstydził, bo może zaszczyt ten nie należy się, robiłem to tylko, co było moim obowiązkiem, a jako Prezes Oddziału wspierany Waszą radą, Waszą gorliwością w każdej potrzebie Oddziału, jeżeli przyczyniłem się choć w części do rozwoju naszego Towarzystwa gospodarskiego, Wasza w tem była zasługa.

Naturalny jest jednak porządek rzeczy, że wszystko kończyć się musi i ja po długim namyśle z żalem pożegnałem Was jako Prezes, gdyż zostając dłużej na tem stanowisku, przy coraz słabszym zdrowiu, zamiast być usłużnym i pożytecznym, przynosiłbym tylko stratę.

Usunąłem się więc od szeregu Waszego, prosząc o wybór nowego Prezesa, który z nowemi siłami lepiej odemnie poprowadzi nas w każdej pracy.

Żegnam więc Was Szanowni i kochani starzy Przyjaciele i Koledzy i na zakończenie mojej odezwy życzę i nadal instytucji tej pięknej harmonji, jaka dotąd ani na chwilę w naszym Oddziale nie była przerwaną tak w obydwóch naszych narodowościach jak i we wszystkich stanach, przyczyniających się do rozwoju i podniesienia Towarzystwa gospodarskiego.

Ściskam dłoń Waszą i życzę Szczęść Boże!

Aleksander Wybranowski

Lwów dnia 8. lutego 1908.

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Oddziału borszczowskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego, odbytego dnia 20-go lutego 1908 w Borszczowie.

Obecni: 1) JWny Prezes Hrabia Borkowski, 2) Bogdanowicz, 3) Piszczkowski, 4) Dłuski, 5) Spis, 6) Borkowski Ryszard, 7) Gamski Marjan, 8) Brodziński, 9) Sochanik, 10) Mynarski.

JWny Hrabia Prezes otwierając posiedzenie konstatuje nieliczne zebranie członków, co prawdopodobnie bardzo złym drogom przypisać należy i przystępując do po-

rządku dziennego — poleca sekretarzowi odczytanie protokołu z ostatniego Walnego posiedzenia członków Oddziału.

Ponieważ, po odczytaniu protokołu na wezwanie Hrabiego Prezesa nikt głosu nie zabiera, przyjęto przeto takowy bez zmiany do wiadomości. Prosi o głos p. Bogdanowicz, i zapytuje, jak sprawa stoi z zapodaniem mężów zaufania dla tutejszego Oddziału dla Agencji sprzedaży bydła rzeźnego, na co Hrabia Prezes daje wyjaśnienia, iż propozycje co do p. Karola Henisza przedłożono Komitetowi Towarzystwa gospodarskiego, zaś co do p. Żarowskiego z Jezierzan, to nie miał sposobności widzenia się osobiście z p. Żarowskim, a listownie sprawa nie da się dobrze załatwić, sprawa jednak w krótkim czasie zostanie załatwiona; z Komitetu Towarzystwa gospodarczego nie otrzymał Hrabia Prezes żadnych postanowień w tym kierunku, oprócz relacji w „Rolniku“, którą Hrabia Prezes odczytuje.

Prosi o głos p. Bogdanowicz i zaznacza, iż sprawa Agencji bardzo ważna dla rolników hodujących bydło rzeźne i jeżeli ją nie będziemy popierali, to może upaść, a wie, że już kilku panów z tutejszego Oddziału posprzedawało opasy różnym handlarzom z pominięciem Agencji, że handlarze ci muszą zarobić, a zarabiając dużo — podczas gdy Agencja nie chce żadnych zarobków i liczy tylko poczynione wydatki, wnosi przeto, by się z p. Żarowskim wkrótce porozumieć.

Prosi o głos p. Piszczkowski i zauważa, iż w takim razie musiałby p. Żarowski zrzec się osobistego handlu bydłem rzeźnem, na co p. Dłuski odpowiada, iż mówił z p. Żarowskim i tenże w razie przyjęcia funkcji męża zaufania — zrzekłby się osobistego handlu bydłem rzeźnem, a byłby i z tego tytułu na męża zaufania odpowiednim, iż znając doskonale stosunki materjalne członków tutejszego Oddziału, mógłby przy dawaniu zaliczek na bydło opasowe przez Agencję, dać prawdziwe informacje o stanie majątkowym dotyczącego producenta.

Pan Piszczkowski oponuje przeciw temu, zaznaczając, iż jeżeliby Agencja potrzebowała informacji poufnych o stanie majątkowym którego z producentów, to ma na to Rady Oddziałów Towarzystwa, Rady powiatowe i z pewnością ani p. Żarowskiego, ani p. Ebnera o to zapytywać nie będzie.

Na stosowny wniosek zamyka Hrabia Prezes dyskusję w tej sprawie zaznaczając, iż czy to p. Żarowski, czy p. Ebner byłby wybranym mężem zaufania, będzie tylko wydawał informacje fachowe co do stanu bydła opasowego, a nie kwalifikacje majątku osobistego producentów.

Następnym punktem porządku dziennego jest sprawozdanie Komisji licencjonującej, referentem p. Bogdanowicz, Hrabia Prezes prosi o sprawozdanie.

P. Bogdanowicz podaje takowe w formie odczytu, a mianowicie:

Okręg borszczowski Komisji licencjonującej obejmuje 46 wsi i obszarów dworskich i cztery miasteczka (Borszczów, Skała, Jezierzany, Korolówka), miejscowości te podzielone zostały na osiem grup. W każdej grupie miały wyznaczone miejscowości doprowadzić buhaje gminne lub zakontraktowane u prywatnych hodowców, takich buhaji gminnych lub zakontraktowanych ani jedna gmina nie zgłosiła prócz przysiółka „Trójca“, dla którego obowiązał się p. Domański z Turylcza buhaja licencjonowanego dopuszczać. Ogół doprowadzonych buhaji przez prywatnych hodowców, przedstawia materjał bardzo lichy, a Komisja tylko ze względu, ażeby pokryć niezbędne zapotrzebowanie buhaji, licencjonowała takie, jakie tylko możliwie były zdolne, choć wreszcie ażeby nie pozbawić hodowców możności pokrycia krów jakimkolwiek bądź buhajem.

Wykaz bydła z tego okręgu borszczowskiego podaję:

krów gminnych	4173	sztuk
jałówek gminnych	1967	„
krów obszaru dworskiego . .	423	„
jałówek obszaru dworskiego . .	320	„
Razem przeto .	6883	sztuk bydła.

Nie mając pod ręką statystycznych wykazów, sumę ludności z tych 46 wsi i obszarów dworskich — liczę do 70.000 dusz, co podzielone przez 4599 sztuk krów, przypadnie jedna krowa na 15 mieszkańców — krowy te, oceniając z doświadczenia, nie dają więcej przeciętnie jak po 3 litry mleka dziennie, a wliczając miasteczka Borszczów, Jezierzany, Skałę i Korolówkę, które mają po kilka tysięcy dusz i głównie mleko zakupują, przedstawia się obraz tak ujemny, że połowa ludności pozostaje bez mleka, a o wyniku i następstwach sił fizycznych i umysłowych, jako też zdrowotności ludności niech orzekną ludzie zawodowi.

Powyższy obszar sam za siebie mówi, że wogóle stan bydła w powiecie tutejszym jest więcej jak opłakany, a ustawa Komisji o licencjonowaniu buhaji, która stworzoną została w celu podniesienia chowu bydła nic w tym kierunku nie zrobiła i jeżeli nie będzie nadal energiczniej działała — chybi zupełnie celu.

Komisja licencyjna znajduje się w swej czynności bezsilna wobec ogólnej apatji gmin, które wogóle nie wykonują poleceń Komisji i przy licencjonowaniu nie ma żadnego reprezentanta gminy i wogóle nie ogłaszają pojedynczym hodowcom o dniu przybycia Komisji i przypędu buhaji, a o gminnych buhajah mowy nawet niema.

Komisja tutejsza przychyla się w zupełności do okólnika Komisji licencjonującej buhaje powiatu Gródka Jagiellońskiego i podnosi potrzebę szczepienia buhaji mających się licencjonować, ażeby zapobiedz szerzeniu się gruźlicy między bydłem, która tak nieobliczone straty w całym kraju wyrządza. Mając obecnie dobre siły weterynaryjne, mogą takowe przed licencjonowaniem czynności tej się podjąć i nie będzie takie szczepienie robić żadnych trudności; pokrycie nie wielkich kosztów na surowicę i dyet dla weterynarzy, a tak mały koszt dla kraju rolniczego może fundusz krajowy ponieść.

Komisja podnosi dalej, ażeby chów bydła utrzymać i podnieść — gdyż w tutejszym powiecie gdzie rodzi się na tych ziemiach, kukurudza, lucerna, koniczyna, buraki, a zatem można z małej powierzchni wielką ilość paszy dla bydła na lato i zimę wyprodukować, jest niezbędne zajęcie się podniesieniem chowu bydła tak dla produkcji nabiału, dla należytego wyżywienia ludności, jakoteż i dla wytworzenia nawozu, którego i te ziemie teraz w większej ilości potrzebują, bo przez wieki były eksploatowane i nigdy odpowiednio nie nawożone.

Proponuję zatem założenie kilku obór mniejszych gminnych z wybranych lepszych krów na miejscu, a tylko z dodaniem poprawniejszej rasy buhaji. Obory takie trzeba subwencjonować — dla pokrycia chociaż w połowie kosztów utrzymania takowej, gdyż bez pomocy materjalnej i ścisłej kontroli, wszystkie ustawy tego rodzaju jak obecna, żadnego skutku dla dobra kraju i podniesienia chowu bydła w kraju nie odniosą — owszem, pozostanie nasz kraj zacofany i nie przysporzy żadnych korzyści materjalnych, ale będzie zawsze w razie klęsk elementarnych ponosił straty z funduszów krajowych i państwowych.

Jeżeli kraj nasz będzie obfity w bydło i jego produkta, wzbogaci się, i jego ludność materjalnie się podniesie, a wówczas tylko stanie się prawdziwie produktywną i użyteczną. Powyższe sprawozdanie przedłożyła Komisja licencyjna Świetnemu Wydziałowi Rady powiatowej z prośbą, ażeby to sprawozdanie przedłożył Wysokiemu Wydziałowi krajowemu i Komitetowi Towarzystwa gospodarskiego, oraz poczynił kroki o wyjednanie u odnośnych Władz pomocy i prawdziwego zajęcia się tą sprawą. Oddział c. k. Towarzystwa gospod. w Borszczowie wyasygnował 50 koron na ten okręg, celem premiowania lepszych buhaji. Komisja premiowała 4 najlepsze buhaje po 10 koron, piątej premii nie mogła użyć, gdyż nie mogła wybrać chociaż cokolwiek lepszego buhaja, zwraca przeto nie użyte 10 koron Oddziałowi Towarzystwa. Komisja zauważyła, że takie premiowanie chociaż małą kwotą — robiło wrażenie i na przyszłość byłoby wskazane. P. Bogdanowicz jako referent Komisji licencjonującej okręgu borszczowskiego w roku 1907 i referent komisji Spółki mleczarskiej nadmienia w dalszym ciągu z hodowli bydła: Stosunki rolnicze w całej Euro-

nie a nawet Ameryce, prócz jeszcze niewyeksploatowanych obszarów, ale też i nie zaludnionych jeszcze, stwierdzone są przez największe powagi naukowe, a i sami tego doświadczamy, wymagają bezwarunkowo intenzywnego gospodarowania, ażeby można z tej gleby stosowny procent otrzymać. Pierwszym warunkiem i krokiem do tego jest silne nawożenie ziemi, bo inaczej ta nie jest w stanie wymaganych dochodów wydać. Prawda, że dzięki sztucznym nawozom możemy sobie pomagać, ale nawóz sztuczny jest tylko pomocniczym i tam się tylko opłaca, gdy go użyjemy na rolę, która ma zasoby dostateczne w próchnicy, dla uzupełnienia brakujących składników dla wykształcenia ziarna, a wobec codziennego podrożenia takich nawozów jak: thomasyna i saletra chilijska, nie zawsze znajdziemy korzystny rachunek w obliczeniu przez ich użycia, a zwłaszcza na gruntach słabych. Zmuszeni przeto jesteśmy produkować większą ilość nawozu stajennego, a zatem i utrzymywać większą ilość inwentarza żywego, otóż konie nie wiele nawozu dają, bo cały rok prawie są w zaprzęgu, opasy wiemy, że rzadko same się opłacają, a gospodarstwa nie mające gorzelni, niejako zmuszone do produkcji nawozu, ziemniakami bydło opasać, a zapewnieniem, że nawóz ten nieraz bardzo drogo kosztuje a ziemniaki bardzo lichą cenę przynoszą, pozostaje nam krowa i to krowa dojna, która nie tylko darmo nawóz produkuje, ale może dawać i czysty dochód. Zrozumieli to dobrze gospodarze w krajach bogatych i dziś na wyścigi prawie między sobą tworzą specjalne zakłady naukowe chowu bydła i mleczarstwa, wielkiemi funduszami państwowemi i krajowemi, zakładają obory zarodowe odpowiednich ras, a kraje o ubogich gruntach nie tak dawno jeszcze, dziś przez chów a w szczególności przez selekcję dojnych krów do najbogatszych się zaliczają jak Dania i Szwecja, a Niemcy ją naśladują i starają się wszelkiemi sposobami wyrównać. Dziś niemal w każdem czasopiśmie rolniczem, dowiadujemy się o nowych zdobyczach tej gałęzi gospodarstwa. Selekcja nie tylko krów dojnych, ale i potomstwa męskiego buhaji. Żywienie krów indywidualne, obliczone na zużytkowaniu paszy ściśle wedle składników białkowych i tłuszczu. Dr. Heisen z Bon, podaje w tym kierunku dziesięcioletnie doświadczenie żywienia krów treściwemi karmami naturalnemi, które również działają podniecająco tak na wielką ilość, jakoteż i na tłuszcz mleka. Spotykam się w tych stronach ze zdaniami, gdzie niema pastwisk, tam nie można myśleć o racjonalnej hodowli bydła, jest to argument znany i na pierwszy rzut oka zdawałby się, iż tak być powinno. Jednak taką przeszkodę da się, zwalczyć, gdy się ma do rozporządzenia podolską glebę, gdzie łatwiej i więcej można wyprodukować paszy treściwej, jak: konicze, lucerna, kukurudza, zimowe i letnie mieszanki, czyli paszę zieloną na lato i zimę.

Pastwiska tak bogate jak posiada Oldenburg, Hollandja, ma Galicja nad Dniestrem, Stryjem, Bugiem, Wisłą podostatkiem, tylko z tą różnicą, że są prawie zaniedbane, bo często zakwaszone, a zatem łatwiej nawet na suchych gruntach zaprowadzić przez podsianie odpowiednich gatunków mieszanek traw na kilkoletnie pastwisko, trzeba i o tem wiedzieć, że samo pastwisko nigdy nie wystarcza, jeżeli chce się mieć prawdziwie dojną krowę. Chodzi bowiem także, ażeby się zająć prawdziwą hodowlą, co nie jest tak łatwo, ażeby uzyskać prawdziwie dojną krowę, ale gdy się do tego nie zabierzemy, to później do tego dojdziemy.

Celem przeto rozpoczęcia akcji podniesienia hodowli bydła w tutejszym powiecie, stawia p. Bogdanowicz dwa wnioski:

1) Oddział tutejszy wniesie petycję do Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospod., do Wydziału krajowego i do Rady powiatowej borszczowskiej o udzielenie funduszu na zakupno kilku lepszych buhaji i udzielenie dla utrzymujących subwencję roczną przynajmniej 100 koron.

2) Oddział tutejszy urządzi przytem wystawę bydła i koni w tym roku w Borszczowie.

Walne zebranie oba powyższe wynioski przyjęło jednogłośnie, co do wniosku drugiego postanowiono o tyle zmienić, iż wystawa urządzić się ma w tym roku w Borszczowie i Mielnicy, wybrano przytem Komitet wystawowy, do którego wybrano i zaproszono:

JW. pp. Dra Michała Hr. Baworowskiego, Tadeusza Czarkowskiego - Golejewskiego, Bogdanowicza, Dzierzka, Dłuskiego, Piszczkowskiego, Kościszewskiego, Scholza, Gromnickiego, Krzysztofowicza, Domańskiego, Kazimierza Borkowskiego, Gałeka, Sochanika i JW. Juliusza Hr. Borkowskiego jako Prezesa wystawy.

Pan Prezes prosi przytem p. Bogdanowicza o wniesienie odnośnego pisma do Rady powiatowej w Borszczowie.

Następnie zaznacza JW. Prezes, iż obora w Turylczu nie jest pod kontrolą Oddziału i że właściwie o założeniu tejże prywatnie się dowiedział; — uchwalono odnieść się w tej sprawie do Komitetu c. k. galic. Tow. gospodarczego. Następnie zabiera głos p. Bogdanowicz, jako referent Komisji mleczarskiej, dając szczegółowe wyjaśnienia w jakiem stadjum się znajduje założenie spółki mleczarskiej i tak: p. Bogdanowicz z p. Kościszewskim byli u JO. Księżnej w Bilczu, która udziela bezpłatnie gruntu pod budowle mleczarskie bądź w Teresinie, bądź w Jezierzanach, dalej prosił p. Chmielawskiego, inspektora krajowych spółek mleczarskich o przybycie, na co otrzymał odpowiedź, iż gdy już spółka stanie, to przybędzie; następnie wykazywał kalkulację mleczarni, iż na początek uzyska się z pewnością za litr mleka 11·75 hal., że zaś na administrację liczyć trzeba 0·75 hal., wypadnie za litr mleka netto 11 hal.

Następnie zapytuje p. Sochanik co przemawia zatem, żeby mleczarnię postawić w Jezierzanach a nie w Teresinie, wyjaśnia p. referent, iż Jezierzany, jako miasteczko, w którem wielu hoduje bydło, przystąpią z pewnością do spółki, dalej zabiorą od spółki odpadki, wreszcie jako w miasteczku, łatwiej dostać i utrzymać służbę do obsługi mleczarni, niż w Teresinie, szczerem polu. PP. Dłuski, Piszczkowski i Spis przemawiają za Teresinem, że dla nich korzystniej, a przystępują do spółki z udziałem do 150 krów. W kwestji tej wyłoniła się szeroka dyskusja i postanowiono na wniosek hr. Prezesa odbyć jeszcze jedno zebranie członków spółki mleczarskiej, gdzieby sprawa definitywnie załatwioną została.

Następny punkt porządku dziennego: wybór delegatów na Walne zebranie Tow. gospodarczego; na wniosek hr. Prezesa wybrano przez aklamację pp. Marjana Bogdanowicza z Dobranówki i Henryka Dłuskiego z Łanowic. — Celem sprawdzenia rachunków za rok 1907 wybrano do komisji skrutacyjnej przez aklamację pp. Zygmunta Piszczkowskiego, Borkowskiego Ryszarda i Spisa. Po strutynowaniu rachunków wnosi komisja skrutacyjna, iż znalazła takowe zgodne i wnosi na udzielenie Radzie Oddziału absolutorjum, którego Walne zebranie udziela. Następnie stawia hr. Prezes wniosek, ażeby ze względu, iż Komitet przysłał nowe księgi celem dokładnego prowadzenia rachunków Oddziału i praca sekretarza znacznie się powiększy, wyznaczyć dla sekretarza Oddziału pewne wynagrodzenie, a Walne zebranie uchwala na ten cel na wniosek p. Sochanika 120 koron rocznie. — Dalej przedstawia hr. Prezes Walnemu zebraniu zgłaszających się, a to: pp. Dra med. Witołda Bilwina, Henryka Brodzińskiego, Ryszarda Junoszę Borkowskiego i Bronisława Dłuskiego jako członków przyjęcia do Towarzystwa, na co się zgromadzeni jednogłośnie zgadzają.

Walne zebranie uchwala również, ażeby do tych pp. Członków Oddziału tutejszego, którzy od dwóch lat zalegają z wkładkami, wysłać pisemne upomnienie.

W końcu przystępują obecni członkowie do składania wkładek do Towarzystwa, a to:

WP. Zygmunt Piszczkowski za r. 1908	wkładka	K	14·—
„ Zygmunt Kościszewski „ „ 1908	„	„	14·—
„ Filip Spis za r. 1904, 1905, 1906, 1907 i 1908	„	„	58·—
„ Marjan Bogdanowicz za r. r. 1908	„	„	14·—
„ Dr. med, Witołd Bilwin za r. 1908	„	„	14·—
„ „ „ wpisowe . .		„	4·—
„ Henryk Brodziński za rok 1908	wkładka	„	14·—
„ „ wpisowe . .		„	4·—

„ Bronisław Dłuski za r. 1908 wkładka . „ 10·—
„ „ wpisowe . . „ 4·—
„ Marjan Bogdanowicz zwrot nierozchodowanej premii licencjonowania buhai . . „ 10·—
Razem K 160·—

Po ogłoszeniu przez Hrabiego Prezesa pism nadeszłych z Komitetu Towarzystwa gospodarczego i przyjęciu przez Walne zebranie treści tychże do wiadomości, porządek dzienny został wyczerpany i Hrabia Prezes zamyka o godzinie pół do 4-tej posiedzenie.

Sekretarz: *Mynarski.* Prezes: *Borkowski.*

Ogłoszenia i rozporządzenia władz.

L. IX. 566 (16).

Obwieszczenie.

Kandydaci zawodu leśno-gospodarczego zamierzający w roku 1908 przystąpić do egzaminu państwowego przepisanego dla straży i technicznych pomocników w służbie leśnej, jako też do egzaminu przepisanego dla służby ochronnej łowieckiej, winni najpóźniej do 31. marca 1908 wnieść do c. k. Namiestnictwa podania zaopatrzone dokumentami i załącznikami wymaganymi według przepisów § 29 rozporządzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa z 3. lutego 1903 Dz. p. p. Nr. 30, względnie § 2 rozporządzenia tego c. k. Ministerstwa z 3. lutego 1903 Dz. p. p. Nr. 31, a to kandydaci będący w służbie publicznej we właściwej drodze służbowej, inni zaś za pośrednictwem właściwego c. k. Starostwa względnie c. k. Dyrekcji policji.

Kandydaci, starający się o uwolnienie od opłaty taksy egzaminacyjnej, mają wnieść równocześnie w tej samej drodze osobne podanie, zaopatrzone świadectwem ubóstwa, wystawionem przez Zwierzchność gminną i potwierdzonem przez Urząd parafialny ostatniego miejsca zamieszkania, a stwierdzającem stosownie do przepisu § 47 powołanego rozporządzenia ministerjalnego, względnie § 14 rozporządzenia z dnia 14. czerwca 1889 Dz. p. p. Nr. 100 stosunki przytoczone przez petenta na uzasadnienie własnego ubóstwa, ewentualnie ubóstwa osób do jego utrzymania prawnie obowiązanych.

Podania po terminie, a więc po dniu 31. marca 1908 wniesione lub niezaopatrzone przepisanymi dokumentami, nie będą uwzględnione.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 11. lutego 1908.

L. IX. 567/16.

Obwieszczenie.

Kandydaci zawodu leśno-gospodarczego, zamierzający w roku 1908 przystąpić do egzaminu państwowego dla gospodarzy leśnych, winni najpóźniej do 31. marca 1908 wnieść do c. k. Namiestnictwa podania zaopatrzone dokumentami i załącznikami wymaganymi według przepisów § 3 rozporządzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa z 3. lutego 1903 Dz. p. p. Nr. 30, a to kandydaci będący w służbie publicznej we właściwej drodze służbowej, inni zaś za pośrednictwem właściwego c. k. Starostwa, względnie c. k. Dyrekcji policji.

Kandydaci starający się o uwolnienie od opłaty taksy egzaminacyjnej mają wnieść równocześnie w tej samej drodze osobne podanie zaopatrzone świadectwem ubóstwa wystawionem przez Zwierzchność gminną i potwierdzonem przez Urząd parafialny ostatniego miejsca zamieszkania, a stwierdzającem stosownie do przepisu § 23 powołanego rozporządzenia ministerjalnego, względnie § 14 rozporządzenia z dnia 14. czerwca 1889 Dz. p. p. Nr. 100 stosunki przytoczone przez petenta na uzasadnienie własnego ubóstwa, ewentualnie ubóstwa osób do jego utrzymania prawnie obowiązanych.

Podania po terminie, a więc po dniu 31. marca 1908 wniesione lub niezaopatrzone przepisanymi dokumentami nie będą uwzględnione.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 10. lutego 1908.

L. 24.804.

Wykaz

panujących w Galicji chorób zaraźliwych zwierzęcych, zestawiony na podstawie sprawozdań c. k. Starostw, przedłożonych od 16. do 23. lutego 1908.

Wąglik: Zielona ad Olchowiec (p. Borszczów), Palikówka (p. Rzeszów).

Szelestnica: Skomorochy nowe (p. Rohatyn), Zakrzewce ob. dw. (p. Tłumacz).

Nosacizna: Jezierzany (p. Buczacz), Długie ob. dw. (p. Krosno), Ostrów ob. dw. (p. Tarnopol), Rekliniec ob. dw. (p. Żółkiew).

Parchy: Kadłubiska ob. dw. (p. Brody), Zuszyce ob. dw. (p. Gródek), Chłopy (p. Rudki), Mszana ob. dw. (p. Zborów), Ostrowczyk ob. dw., Podlipce ob. dw. (p. Złoczów).

Róża wąglikowa: Głęboczek (p. Borszczów), Serafiny ad Płazówka, Zmysłów ad Wilcza wola (p. Kolbuszowa), Przenosza (p. L'manowa), Wojków (p. Mielec), Borowa ob. dw. (p. Pilzno), Serownia ad Niżatyce (p. Przeworsk), Niebobrz (p. Rzeszów), Herbutów (p. Rohatyn), Rzędzin ob. dw. (p. Tarnów).

Pomór świń: Konstancya (p. Borszczów), Chorostków ob. dw., Jabłonów, Postułówka ob. dw. (p. Husiatyn), Kniłynicze (p. Rohatyn), Hołodówka (p. Rudki), Śniatyn, Wołczkowce (p. Śniatyn).

Wścieklizna: Bobulińce (p. Buczacz), Borysław (p. Drohobycz), Czarna wieś (p. Kraków), Peczeniżyn (p. Peczeniżyn), Niżankowice, Podmojsce (p. Przemyśl), Rusów (p. Śniatyn), Wolica (p. Trembowla), Żukotyn (p. Turka), Moniłówka (p. Zborów).

C. k. Namiestnictwo.

Lwów, dnia 23. lutego 1908.

KRONIKA.

Aleksander Wybranowski, długoletni wielce zasłużony Prezes Oddziału Przemyślańskiego, złożył na ostatniem Walnem zebraniu swoją godność, ze względu na stan zdrowia. Licznie zebrani członkowie mianowali ustępującego *per acclamationem* dożywotnim honorowym Prezesem swego Oddziału, wybierając równocześnie p. Stanisława Wybranowskiego Prezesem.

W rubryce „Z Oddziałów" zamieszczamy list otwarty, wystosowany z tego powodu przez Prezesa Aleksandra Wybranowskiego do swoich Kolegów.

Posłami na Sejm wybrani zostali d. 25. b. m. z gmin wiejskich: Wiceprezesowie: Artur Zaremba-Cielecki i Witołd ks. Czartoryski; Członkowie Komitetu: Dr. Kazimierz ks. Lubomirski i Władysław ks. Sapieha; Członek Biura Komitetu, insp. hodowli, Jan Marszałkowicz.

Katedra rolnictwa. Celem obsadzenia zwyczajnej katedry rolnictwa w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie rozpisuje rektorat konkurs z terminem do wnoszenia podań do 15. kwietnia 1908. Do tej katedry przywiązana jest VI. ranga urzędników państwowych, tudzież stała płaca w kwocie 6400 K rocznie i dodatek czynnej służby w kwocie 1472 K rocznie i 5 dodatków kwinkwenalnych, a to: dwa po 800 K, dwa po 1000 K i jeden w kwocie 1200 K.

Podania o powyższą katedrę, wystosowane do c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty we Wiedniu, zaopatrzone w opis przebiegu życia, świadectwa odbytych studjów, świadectwa zajęć w praktyce i inne dokumenty, jakoteż dowód dokładnej znajomości języka polskiego, należy wnieść do Rektoratu c. k. Szkoły politechnicznej przed upływem wyżej oznaczonego terminu.

Zarządzenia co do robotników wracających z Ameryki. Na skutek obrad ankiety w sprawie robotników ustanowiono w Boguminie i Oświęcimie rządowe biura pośrednictwa pracy, z których korzystać mogą wracający z Ameryki robotnicy. Podobne biura ma zamiar c. k. Ministerstwo handlu ustanowić również w Bodenbach, Tetschen i Tryeście.

Stała Komisja dla statystyki handlowej przy c. k. Ministerstwie handlu odbyła d. 24. b. m. pełne posiedzenie pod przewodnictwem ministra handlu. Przy tej sposobności ponowiono urzeczywistnienie następujących postulatów: 1) aby wydawano oficjalne miesięczne sprawozdania co do cen handlowych najważniejszych artykułów z uwzględnieniem głównych targów państwowych. Wykazy te zawierać mają porównawcze zestawienie cen z ostatnich trzech lat, 2) ażeby wykaz artykułów, objętych sprawozdaniem, stosowano do potrzeb czasowych ze względu na konjunkturę, klęski elementarne i potrzeby konsumcji; 3) ażeby opiekę nad temi publikacjami objęło c. k. Ministerstwo handlu.

Posiadamy wprawdzie tygodnik, wydawany staraniem statystycznej Komisji centralnej, czyniącej poniekąd zadość pomienionym postulatom, ze względu jednak, że nie odpowiada dzisiejszym potrzebom i nie jest dość dostępnym dla interesentów, wnioski powyższe powitać należy z radością, tem bardziej, że oświadczenie przewodniczącego ministra zaopiekowania się tą sprawą ze względu na drożyznę rokuje nadzieję skutecznego urzeczywistnienia.

Sadzonki bezpłatne a względnie po zniżonej cenie zamówić można w c. k. Dyrekcji lasów państwowych we Lwowie. Do bezpłatnego rozdania przeznaczano rocznie do 100.000 sztuk, które otrzymać mogą niezamożni właściciele mniejszych obszarów lasów, położonych w obrębie posiadłości kameralnych względnie funduszowych. W miarę wolnych zapasów nabywać mogą inni właściciele lasów sadzonki ze szkółek leśnych po cenie taryfowej zniżonej o 10–33%.

Ceny taryfowe bez kosztów pakowania i wysyłki wynoszą od 1000 sztuk:

1) sadzonki świerkowe, jodłowe lub modrzewiowe: a) dwuletnie nieszkółkowane po 1·68 K, szkółkowane po 2·80 K.; b) trzyletnie nieszkółkowane do 2·80 K, szkółkowane po 4·80 K;

2) sadzonki sosnowe: a) dwuletnie nieszkółkowane po 2 K, szkółkowane po 3·50 K; b) trzyletnie nieszkółkowane po 3·40 K, szkółkowane po 5 K.

3) sadzonki drzew liściastych: a) do trzech lat nieszkółkowane po 4·40 K, szkółkowane po 5·20 K; b) czteroletnie i starsze nieszkółkowane po 7 K, szkółkowane po 10 K.

Rozdawnictwem bezpłatnem sadzonek zajmą się c. k. Zarządy lasów i dóbr państwowych.

Przeciw podniesieniu podatku od spirytusu wniósł przedstawienie do c. k. Rządu Związek spirytusowy w Pradze. Wobec faktu, że litr czystego spirytusu przeciętnie w latach ostatnich osiągał ledwie 40 h., a podatek konsumcyjny wynosił 90 h, w razie przeto podniesienia podatku o 30 h. państwo pobierałoby podatek wynoszący 1·20 h., a więc w trzykrotnej wartości towaru. Upadek gorzelń rolniczych osłabiłby w wysokiej mierze intenzywną gospodarkę podstawy siły podatkowej.

Zakupno remont wojskowych. Ministerstwo rolnictwa przeznaczyło na rok 1908 kwotę 100.000 koron na premie dla hodowców remont, które w tym roku Obrona krajowa zakupić zamierza. Handlarze i wszelkiego rodzaju pośrednicy są od prawa ubiegania się o te premie bezwarunkowo wykluczeni.

Premie te służyć mają na podwyższenie niedostatecznej ceny remont i wynosić będą przeciętnie 100 koron od jednej remonty, stosownie do wartości konia, tak, że za lepsze konie może być wypłacona i wyższa nad 100 koron premia.

Na żądanie Ministerstwa rolnictwa zgodziło się Ministerstwo obrony krajowej na to, że do każdej komisji asenterunkowej przydzielony zostanie delegat Ministerstwa rolnictwa, którego zadaniem będzie informować się, czy przyprowadzane przed komisję konie są własnością hodowców, czy handlarzy. W razach wątpliwych ma on rozstrzygać, czy premia przyznaną być może.

W ten sposób przy pomocy Ministerstwa rolnictwa hodowcom zapewniona została możność lepszego sprzedania koni, a współudział delegata ministerjalnego, który będzie wybrany przez p. Namiestnika z pomiędzy osób z miejscowymi stosunkami obznajomionych, zapewni hodowcom odpowiednią opiekę i pomoc.

Dowóz mięsa na targ wiedeński w r. 1907 wynosił 15,024.143 kg wołowiny, 1,531.237 kg cielęciny, 543.455 kg baraniny i 8,199.492 kg wieprzowiny. Mięso to zakupują rzeźnicy w hali targowej bardzo tanio i sprzedają po cenach wysokich w jatkach. Ponoszą na tem stratę z jednej strony hodowcy, którzy nie mogą zbyć żywego towaru po cenach odpowiednich, z drugiej strony konsumenci, nie mogąc nabywać równie tanio mięsa w hali targowej.

Do intenzywnej uprawy osiki zachęca c. k. Ministerstwo handlu ze względu na zapotrzebowanie tego drewna do fabrykacji zapałek. Rząd dąży bowiem do możliwego ograniczenia używania przy fabrykacji zapałek białego fosforu ze względu, że naraża robotników na zatrucie. Użycie wszelako czerwonego fosforu da się jedynie zastosować przy wyrabianiu zapałek z drewna osikowego, na którego niedostateczną podaż fabrykanci się uskarżają.

Wywóz jęczmienia z Monarchii wynosił w r. 1907 2,769.289 ctm. w wartości 52·6 mil. kor. W r. 1906 wynosił zaś 3,445.614 ctm. w wartości 61·1 mil. kor. Z tego wywieziono w r. 1907: do Niemiec 2·42 mil. ctm., do Anglii 104.600 ctm., do Hamburga 100.600 ctm.

Produkcja wełny podupadła w Rosji z powodu zaniedbania hodowli owiec. Kiedy jeszcze w r. 1891 wywóz wełny z Rosji dochodził do 2½ mil. pudów, ilość ta zmalała w roku ubiegłym na 720.000 pudów. Z tego powodu utworzył rząd w departamencie rolniczym osobny Komitet, który ma się zająć podniesieniem hodowli owiec.

Pastwiska gminne na Węgrzech doznają ze strony Rządu troskliwej opieki. W tegorocznym budżecie węgierskiego Ministerstwa rolnictwa znajdujemy wykazaną kwotę 200.000 K, a przeznaczoną na poprawę pastwisk gminnych i zakładanie pastwisk zbiorowych.

Lichwiarski handel zbożem jest przedmiotem obrad węgierskiego parlamentu, który zamierza w drodze ustawy położyć tamę kupnom spekulacyjnym, rujnującym producentów.

W sprawie sanacji finansów krajowych odbędzie się d. 7. marca b. r. w gmachu wiedeńskiego parlamentu konferencja reprezentantów Wydziałów krajowych, zwołana przez c. k. Ministra Skarbu.

Powszechna wystawa światowa odbędzie się w Brukseli w r. 1910. Bliższych szczegółów udziela generalny konsulat belgijski w Wiedniu.

Bezpośrednie taryfy kolejowe między Austrją a Anglią dla przewozu towarów zamierza zaprowadzić c. k. Ministerstwo kolei według relacji niższo austrjackiej Izby handlowej i przemysłowej. Izba ta wzywa wszystkich interesowanych, aby przedkładali swoje wnioski co do gatunku artykułów i przeciętnej ilości ewentualnego wywozu, dla którychby ustanowienie taryf bezpośrednich było wskazanem. We wszelkich odnośnych pismach powoływać się należy na L. 60202.

Sprawozdanie niższo-austrjackiego Towarzystwa dla ubezpieczenia bydła wykazuje, że w czasie swego istnienia od 1. lipca 1898 aż do zamknięcia rachunków z dniem 8. lutego b. r. liczba zgłoszonych odszkodowań obejmowała 30.506 wypadków. Wypłacono tytułem odszkodowania łącznie 4,438.982 K. 40 h. Koszta oszacowania wynosiły 174336 K. a koszta komisyjne 288.162 K. 56 h. W Towarzystwie tem ubezpieczać również można i konie od wypadków.

Ubezpieczenie urzędników prywatnych. Postanowione przez ustawę pensyjną dla urzędników prywatnych przymusowe ubezpieczenie wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1909. Otóż z Wiednia donoszą, że ogłoszenie przepisów wykonawczych do ustawy pensyjnej, jakoteż regu-

laminu dla biur krajowych ma nastąpić bezzwłocznie. Dokonano już nominacyj członków i prezydjum zakładu pensyjnego. Prezesem, jak wiadomo, zamianowany został były minister rolnictwa Leopold hr. Auersperg. Z grupy pracodawców zamianowany członkiem między innymi Samuel Horowitz, prezydent lwowskiej izby handlowej, z grupy pracowników Stanisław Bal, dyrektor Towarzystwa wzajemnej pomocy urzędników prywatnych we Lwowie. Zastępcami członków zostali z grupy pracodawców Dr. Kazimierz hr. Szeptycki, właściciel dóbr, z grupy zaś pracowników Henryk Szatkowski, zastępca dyrektora Towarzystwa wzaj. ubezp.

Czasopismo „O uprawie chmielu“ ma być niebawem wydawanem staraniem c. k. Ministerstwa rolnictwa. W Pradze odbyło się onegdaj w tej mierze posiedzenie, w którem udział wzięły obie Sekcje „Rady kultury krajowej“, Delegat Ministerstwa rolnictwa i konsulenci chmielowi i b. Hoffer i Dyr. Mohl.

Stacja doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie wydała spis nasion i roślin, obejmujący 154 gatunków, zebranych na Czarnohorze w Beskidzie wysokim.

Wiadomości handlowe.

Z Oddziału handlowego przy Komitecie c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego. Ze sprawozdań obcych targów należałoby wnioskować, że usposobienie handlowe wchodzi obecnie w fazę ustalenia się cen. Jeżeli jednak uwzględni się ogólnie stwierdzony zastój w obrotach i brak chęci do transakcji, to nie można wykluczać ewentualności dalszej redukcji ceny. To samo mniej więcej da się powiedzieć o targach naszego kraju pozbawionych ruchliwości. Najłatwiejszem jeszcze stosunkowo zbytem cieszy się pszenica, podczas gdy inne gatunki są zaniedbane zwłaszcza owies, który obficie jest ofiarowany lecz nieznajduje chętnych nabywców i to wpływa ujemnie na jego cenę.

Płacono za 50 klgr. w koronach:

Pszenicę 11·25 do 11·50, żyto 10·40 do 10·80, owies 6·25 do 6·50, jęczmień pastewny 6·50 do 7·00, jęczmień browarniany 7·50 do 8·00, groch pastewny 7·20 do 7·60, groch Victoria 11·00 do 11·50, bobik 6·50 do 6·80, wyka 6·40 do 6·70, koniczyna czerwona 80·00 do 100·00, koniczyna biała 35·00 do 55·00, koniczyna szwedzka 80·00 do 95·00, tymotka 32·00 do 36·00.

Agencja sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie we Lwowie.

Trzeci transport bydła opasowego sprzedany na St. Marx w Wiedniu obejmował 37 sztuk. Wtem z Zagwoździa 24 woły sprzedane po 84 — 88 K i trzy buhaje po 69 K, następnie z Perespy 10 podgładzonych wołów, które sprzedano po 72 — 80 K.

Dla Zarządu dóbr JWP. Michała hr. Baworowskiego w Krzywem zakupiła Agencja 14 wołów roboczych, wagi 76 ctm. za 4.176 K.

Zarząd dóbr wystosował do Agencji pismo, w którem dziękuje za piękny towar i tanio kupiony, oświadczając, że ctn. żywej wagi loco Krzywe, stajnia wypadł im po 57 K 40 h, podczas gdy kupcy żądali po 64 K.

Rolnicza agencja sprzedaży materjału rzeźnego w Wiedniu

Sprawozdanie targowe z 24. lutego 1908.

Spęd: 3.524 wołów opasowych; 00 wołów z paszy; 740 bydła drobnego. Razem 4.264 sztuk. Według gatunku: 2.565 wołów; 898 buhajów; 764 krów; 37 bawołów. Razem 4,264 sztuk.

Ceny w koronach za 100 kg. żywej wagi.

Woły niemieckie prima: 83—98; secunda: 75—82; tertia 61 do 74; woły węgier. siwe prima: 70—84: secunda: 60—68; tertia 48 do 59; woły węgier. zabarwione prima: 83—98; secunda: 70—82; tertia: 60—68; wyjątkowo: 0—100; woły galicyjskie: prima: 82—88; secunda: 72—80: tertia: 64—71; wyjątkowo 00—00; buhaje prima: 62—68; secunda i tertia: 54—60; wyjatkowo: 69—72; krowy prima: 60—68; secunda i tertia 50—59; wyjątkowo: 00—72; bawoły prima: 44—48; secunda i tertia: 32—40; wyjątkowo: 00—00; woły z paszy: 00—00; bydło drobne: 36—55.

Uwaga: Spęd był liczniejszy o 641 sztuk od zeszłotygodniowego. Ceny były gorsze z powodu wielkiego dowozu gotowego miesa z Galicji tak, że prima straciły od 1 — 2 K secunda i fertia od 3 — 4 K. Z powodu pozostałych z zeszłego targu buhajów i ze względu na ultimo, straciły tak buhaje jak i bydło drobne od 4 — 6 K. Nie sprzedano sztuk 181.

Kraków, dnia 21. lutego 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 619, cieląt 338, owiec i kóz 0, nierogacizny 265, razem 1222 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 70—78 koron, woły 60—80 kor., krowy 60—75 kor., jałownik 63—68 kor., cielęta 00—00 kor. nierogaciznę tuczną 100—106 kor., **bitej wagi:** nierogaciznę 112—130 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** buhaje 00 — 00 kor., woły z paszy 153—300 kor., krowy 100—220 kor., buhajki i jałówki 60—144 kor., cielęta 16—60 kor., owce i kozy 00 do 00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 715 szt. na konsumcję innych gmin kraju 359 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 148 szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej. Transakcja ożywiona z powodu przybycia obcych kupców.

Kraków, dnia 25. lutego 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 62, cieląt 335, owiec i kóz 8, nierogacizny 376, razem 781 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 00—00 koron, woły 00—00 kor., krowy 00—00 kor., jałownik 00—00 kor., cielęta 00—00 kor., nierogaciznę tuczną 102—108 kor. **bitej wagi:** nierogaciznę 110—130 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** woły z paszy 200—300 kor., krowy 90—220 kor., buhajki i jałówki 62 do 150 kor., cielęta 10—55 kor., owce i kozy 18—20 kor., buhaje 00 do 00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 627 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 154 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego — szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej. Transakcja słaba.

Sprawozdanie targowe Biura Tow. Gospod. w Tarnopolu z dnia 21. lutego 1908.

Ceny podane w koronach, za 50 kg. loco Tarnopol.

Pszenica 11·00-11·75, Żyto 10-10·50, Jęczmień browarniany 6·75—7·00, Groch Victoria 10·0—11, Groch zwykły 8 — 9, Owies 5·75—6·00, Hreczka 7·50—8·00, Wyka 6·00-6·50 Koniczyna czerwona 85—95, Koniczyna biała 30·00— 45·00.

Spirytus za 50 litrów: paritas Tarnopol gotowy 24·00—25·—, na zimowe miesiące 00·00—00·00, nadkontyngent 18·50—19·00. Usposobienie słabsze.

Bank rolniczy.

Lwów, dnia 26. lutego. — Za 50 kilogramów loco Lwów. Waluta koronowa. Pszenica gotowa 11·30 — 11·50, pszenica na termina 00·00 — 00·00 żyto gotowe 10·30 — 10·50 żyto na termina 00·00 do 00·00 owies obroczny gotowy 6·30 — 6·50 owies obroczny na termina 00·00 — 00·00 jęczmień pastewny 6·70 — 7·20 jęczmień browarniany 7·50 — 8·00 rzepak 00·00 — 00·00 lnianka 00·00 — 00·00 groch pastewny 7·00 — 7·50, groch do gotowania 8·50 — 10·0, wyka 6·50 — 6·80 bobik 6·60 — 6·80, hreczka 0·00 — 0·00, kukurudza nowa 8·20 — 8·40 kukurudza stara 0·00 — 0·00, chmiel za 56 kilo 00·00 — 00·00 koniczyna czerwona 80·00 — 95·0, koniczyna biała 35·00 — 50·00, koniczyna szwedzka 80·00 — 95·00, tymotka 30·00 — 35·00.

Spirytus paritas Tarnopol za 100 litr. gotowy od 52·00 — 52·25, spirytus paritas Tarnopol na termina 00·00 — 00·00 spirytus ekskontyngentowany 35·25 — 35·50

Ceny żyta a także i pszenicy więcej nominalne. Owies pomimo silnej podaży podniósł się w cenie. Inne artykuły pastewne notują niezmiennie. Koniczyna dorodna bez kanianki poszukiwana. Tymotka tenduje zniżkowo.

Nakładem c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.
Odpowiedzialny redaktor: *Bronisław Janowski.*